

U ovom sporu nije se radilo o ugroženim interesima svih članova sindikata. Kad bi to bio slučaj, presuda bi se morala odnositi na sve sindikalne članove. U ovom sporu, međutim, bili su u pitanju samo interesi jednog člana sindikalne organizacije na kojega se presuda i jedino odnosi.

Na temelju žalbe sindikata spor je rješavao Kasacioni sud, koji je ukinuo presudu Apelacionog suda i stvar stavio drugom Apelacionom sudu na rješavanje.

Kasacija nije prihvatila presudu Apelacionog suda da se o kolektivnom interesu članova sindikata radi samo onda ako presuda djeluje prema svima članovima. U ovom sporu radilo se o načelnom pitanju primjene gore navedenih propisa (lučkih običaja, općih uvjeta poslovanja slagača i prefektove naredbe). Stajalište koje u ovom pogledu zauzme sud može biti prejudicijelno i za buduće slučajeve koji se mogu ticati svih članova navedenog sindikata. Iz toga slijedi da postoji kolektivni interes članova sindikata za ishod spora. Prema tome sindikat se i u ovom slučaju opravdano umiješao u spor.

(DMF 1971, str.653)

B.J.

Bilješka.- Objavljujemo gornju presudu jer sadrži jedno načelno stajalište koje može biti zanimljivo ne samo za odnose u vezi s pomorskom plovidbom nego i u drugim privrednim područjima. Čini nam se da je stajalište Kasacije, u okviru primjene francuskog prava, pravilno. Konkretno pitanje, naime rok koji je slagaču otvoren za ulaganje protesta, ostalo je neriješeno sve do pravomoćnosti presude.

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 7.V 1971.

Sté Jokelson et Handtsaem c/a Sté
générale et Sté Delhommeau et Cie

Špediter - Špediterova odgovornost za neizvršenje naloga navedenih u dispoziciji njegovog komitenta koji se odnose na izbor broda i slanje robnih isprava - Špediter koji je dobio nalog da robu ukrca na prvi pogodan brod koji putuje u luku koja je najbliža mjestu kupčevog prebivališta mora tako postupiti, i ne može se osloboditi odgovornosti ukrcajem robe

na brod koji prvi putuje u zemlju kupca - Tako mora postupiti i kad ne dobije izričiti nalog jer u tom smislu postaje običaj - Špediter se ne može u svoju korist pozivati na običaje ako je dobio nalog da postupi protivno tim običajima - Ovo se odnosi i na način slanja robnih isprava - Tako se ne može pozivati na običaj na temelju kojega se te isprave šalju putem banaka kod FOB kupoprodaje ako je dobio nalog da ih pošalje neposredno kupcu, a on ih je poslao putem banke - Špediter odgovara za rad banaka kojima je na ovaj način predao isprave - Općenita i neodređena bančina potvrda o danu predaje robnih isprava naslovniku ne može služiti kao dokaz - Banka koja nije kriva za zakašnjelu predaju robnih isprava naslovniku ne odgovara špediteru za štetu koja zakašnjelom predajom tih isprava bude prouzrokovana

Špediter je od svoga komitenta dobio dispoziciju za otpremu 136 koleta papuča u Kanadu. U dispoziciji je bilo izričito navedeno da se roba mora ukrcati na prvi brod koji će ju prevesti do odredišta (Don Mille, Ontario, Kanada) te da primaocu pošalje "po mogućnosti zračnom poštom slijedeće isprave: teretnicu i policu" svaku u originalu i dva prijepisa.

Špediter je ukrcao robu na prvi pogodan brod koji je putovao za Kanadu, ali ne u Toronto tj. luku koja je najbliža mjestu Don Mille već u Montreal. Isprave nije poslao poštom primaocu već ih je dostavio jednoj francuskoj banci s nalogom da ih pošalje bankovnim putem primaocu - kupcu.

Roba je u luci Toronto ležala na obali 38 dana, jer je primalac prije toga nije preuzeo. Prilikom preuzimanja robe primalac je morao za nju platiti skladištarinu u iznosu od 660,20 kanadskih dolara, jer je bilo prekoračeno vrijeme za koje je roba besplatno ležala na skladištu.

Navedenu svotu je prodavalac platio kupcu te tuži špeditera, kojemu je dao nalog za otpremu robe, da mu odnosnu svotu nadoknadi. Špediter je sa svoje strane uvukao u spor francusku banku kojoj je dao nalog da otpremi dokumente u Kanadu.

Prvostepeni sud je špeditera obvezao da tužitelju isplati cijeli utuženi iznos, a banku da špediteru nadoknadi 1/4 te svote.

Protiv ove presude žalili se špediter i banka.

U svoju obranu špediter navodi slijedeće razloge:

Ne može biti odgovoran što je robu ukrcao na prvi brod koji je putovao za Kanadu, jer u dispoziciji koju mu je dao tužitelj protivnog naloga nije bilo; osim toga iznosi da

je roba bila prodana FOB, i da je s ispravama postupio na način kako je uobičajeno u takvim ugovorima. Napokon ističe da njegov postupak nije prouzrokovao utuženu štetu, jer je sam primalac zakasnio s preuzimanjem robe, budući da mu je kanadska banka na vrijeme predala isprave. Špediter ovu zadnju tvrdnju dokazuje bančinom potvrdom iz koje proizlazi da su isprave primaocu bile dostavljene istog dana kad su primljene.

Francuska banka takodjer ističe da ona nije za štetu odgovorna. Ona je, kaže, poslala u Kanadu odnosno isprave čim joj je to bilo moguće, tj. kad je prestao štrajk poštanskih službenika u Kanadi. Isprave je morala poslati kanadskoj banci kojoj ih je i poslala, jer je dobila takav nalog od nadležnih francuskih financijskih organa. Ističe da ne može biti odgovorna za rad banke koja joj je na ovaj način nametnuta.

Drugostepeni sud je usvojio žalbu banke tako da je špeditera proglasio isključivo odgovornim za utuženu svotu iz slijedećih bitnih razloga:

Što se tiče banke u svemu prihvaća njezino stajalište.

U pogledu špediterovih prigovora sud iznosi:

Prvostepeni sud je iznio opravdane razloge protiv špediterove tvrdnje da on nije od svog komitenta dobio nalog da robu pošalje u luku koja je bila najbliža mjestu kupčevog prebivališta. Osim toga i bez obzira na dobiveni nalog, postoji stalni običaj da se roba u takvu luku šalje.

Špediter, kaže nadalje sud, kad je dobio jasan i precizan nalog komitentov kojim putem treba poslati isprave, morao je na taj način postupiti i ne može se u svoju obranu pozivati na uobičajeni postupak. Običaji naime dolaze do primjene ako medju strankama nije što drugo ugovoreno, odnosno kao što je to slučaj u ovom sporu, da ne postoji komitentov nalog koji se od običaja razlikuje.

Sud napokon ne vjeruje istinitosti potvrde kanadske banke jer je općenita i neodređena. Banka naime u potvrdi izmedju ostalog navodi da su "usluge naše podružnice obavljene istog dana kada su isprave stigle" primaocu. Sud stoji na stajalištu da bi bilo normalno da banka izričito izjavi da su isprave predane naslovniku, ili da ga je o njihovom dolasku obavijestila, a trebala je i podnijeti originalne isprave u tom smislu. Osim toga iz prepiske kupca i prodavaoca proizlazi da su kupcu isprave bile predane sa zakašnjenjem.

(DMF 1972, str.37)

B.J.

Bilješka.- Čini nam se da je stajalište suda u gornjoj presudi potpuno opravdano i prihvatljivo. Možda je najinteresantnije pitanje špediterove odgovornosti za određivanje iskrcajne luke. Nesumnjivo je da je špediter dužan, i bez posebnog naloga svog komitenta, robu uputiti u luku koja je kupcu najbliža. Ipak treba istaći da se mora raditi samo o luci koja se nalazi u državi primaoca. Špediter neće smjeti uputiti robu u luku koja se ne nalazi u državi u kojoj primalac ima svoje prebivalište, premda je ta luka za njega eventualno najbliža. Ovo s razloga što se primaocu na taj način stvaraju nepotrebni troškovi, a eventualno i druge smetnje vezane s činjenicom da roba mora prijeći preko granice. Ne treba posebno isticati da može postojati i običaj da se, za određeno mjesto ili područje, roba morskim putem upućuje u drugu državu. U nedostatku izričitog naloga ili običaja kod izbora najbliže luke, špediter mora voditi računa i o faktoru vremena. To, drugim riječima, znači da neće svaki put morati čekati brod koji će dovesti robu za kupca u najbližu luku, ako će na taj način nastati zakašnjenje u isporuci zbog čekanja odnosno broda. Kod ovoga špediter mora postupati dužnom pažnjom. Neće mu se ništa moći prigovoriti ako se radi o lako pokvarljivoj ili sezonskoj robi, odnosno njemu poznatom odročnom akreditivu, ako robu pošalje u jednu luku koja nije kupcu najbliža pod pretpostavkom da bi nastalo zakašnjenje ukoliko bi čekao brod koji putuje u najbližu luku do kupca. U drugim slučajevima mora postupati kao dobar privrednik, a sigurno neće pogriješiti ako zatraži upute od komitenta. Dapače, prema okolnostima, špediter može biti odgovoran i zato što u nejasnim slučajevima nije u navedenom smislu zatražio od komitenta upute.

B.J.

APELACIONI SUD, Bordeaux

Presuda od 17.XI 1971.

Zapovjednik broda "Drie Gebroeders"
c/a Cie d'assurances La Neuchateloise

Agent broda - Rok za ulaganje žalbe protiv presude kojom je zapovjednik kao brodarov zastupnik obavezan na naknadu štete počinje teći od dana kada je agent tu presudu primio

Zapovjednik broda, kao brodarov zastupnik, bio je prvostepenom presudom obavezan tužitelju nadoknaditi štetu. Presuda je bila uručena brodarovom agentu.

Protiv ove presude zapovjednik je uložio žalbu.